

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

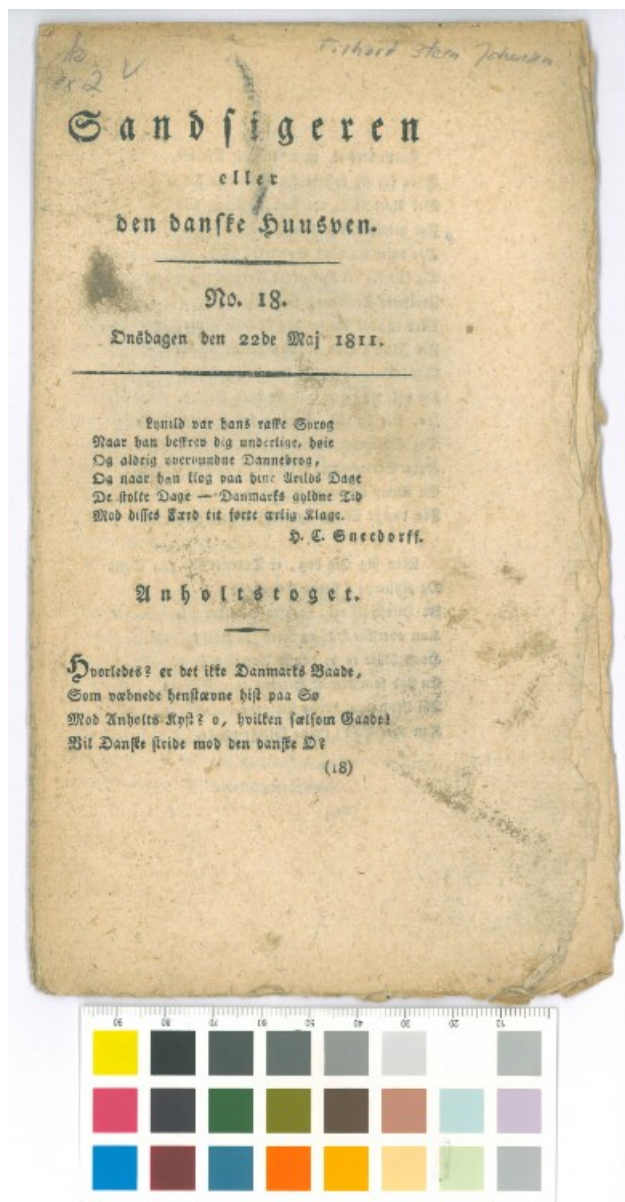
Titel: Anholtstoget

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Anholtstoget", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 273. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1811_160-txt-shoot-idm106/facsimile.pdf (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Forubred ei, men vend dit Die bid,
Hvor før sig løste fra Taarnets Linde
Det klare Skin ved skumle Midnatstid
For ventlig om de blinde Stær at minde!
Der vaier nu hint Søuhvres Flag,
Dg snarlig vil Kartovers Dordenbrag
Forkynde Troldene, som feige lure
Med tændte Lunter bag de høie Mure,
For Ild og Død af Svælget at udlyne
Naar Dannebrog sig lader Læk tillyne
Dg hoit sig lofter paa sin egen Grund.
Ja, seer du hist, hvor op fra Havets Bund
Sig Skummet vælter bag de brestke Snekker,
Hvor Stridsmænd vrimle paa de høie Dækker!
En Kamp hel varm her gives at bestaa
For danske Mænd og deres Baade smaa.

Men sig mig dog, er Taarnet hist paa Sand
Dg Kysterne i sjerne Engelland
Et Hidskjalf vel, hvorfra det klare Die
Kan overflue Hav og Jord saa noie?
Hvad heller er de danske Hareslag
En Lyb som den af Herrens egen Tunge;
Thi ikkun den, trods Volgens hule Brag,
Kan over Hav i sjerne Bjerge runge.

D, spørg ei saa! al, veed du det da ei,
At Storbritannien er Augurbode,
At Midgardsermen, hendes fule Son
Dmvinde lumskelig den hele Klode,
At han, den skedste, lede Helvedbrage,
Som ruger over sjaalne Dyrger Guld,
Har ført Afguderiets Tid tilbage,
Dg reist et Alter af det røde Muld,
Hvor Jordens Folkesærd med Andagt knæle,
Dpoffre blinde deres arme Sjæle,
Dg som en Tilgift Tro og Fædresland!
Uhyret hvister over brede Strand
Hvad Afgudsfløkken ham i Len forraader,
Den gamle Her forstaaer, at Kæmpe Rosten,
Der sufer hjem fra Syden og fra Østen,
Dg fra det høie Norden.

Al! fra Nord!

Saa drukne de du alt den stærke Thor
I Dremens Gift og kunde den ei sælde!
Hvad Fædrene af Bretlands usle Trælle
Sig lodte mandelig for skarpe Staal,
Det rigge Sønnenne paa Trælleviis af Naade,
Ved deres eget Blod til Dremen at forraade,
D, visselig har Gud sin Vredes Staal
Udøst, hvor ser Besignelsesnes Vædste

(18*)

Fra Himlen drypped over Kolde Nord,
Da nu med Guld kun Sjælene sig lædse,
Og slige Tidsler vore op af Jord!

Ja, hvad var det, som før bevared Blobet
Saa klart og sundt i Aarerne det stod?
Hvad var det vel, der saa oplived Modet,
At hæderlig det leved gennem Død?
Hvad andet vel end rene Himmelluft,
Som splittede hver giftig, jordisk Taage,
Hvad andet vel end Himmelurtens Duft
Der slur forjog fra tunge Dielaage
Den dorste Søvn med sine onde Drømme!
Da Diet klart den falske Slange saae,
Som hyllet under Blomsterteppet laa;
Da løfted det sig over Stovets Vrimmel
Og stired dristig ind i Herrens høie Himmel.
Hvad stolte Himmelsyn, som dorste vi beskue
Og kummerlig benævne Regnens Bus,
Fordi ei mer det os er Herrens Tegn,
Men kun et Farvespil af Sol og Regn,
Det høre vi vort Nordens gamle Skjalde
Med sindrig Kløgt en Bro til Himlen kalde;
Thi visstelig vort Liv er sliq en Bro,
Aun fra dens Top kan Diet klart indskue
I Paradiset bag den stolte Bus;

Men freile Hvalving kan kun de besejge,
Som vide med en stærk og stadig Tro,
At det er Veien til Guds Himmerige;
De Andre kun forlyste Diets Sands
Med Skjæger og den tomme Farveglands.
De krybe om ved Børns lave Fod
Dg bade, baltre sig i sunkne Flod,
Til Ebbens korte Vepelslund er omme
Dg krummende de høie Bølger komme;
Da hvirvles de i Afgrundsvælget ned
Dg lære skælvende: der er en Evighed,
Hvor skulde de mod Paradiset stunde,
Tilslukke Diet for det falske Ekin
Dg vandre frem med faste raske Trin,
Som nægte ham, den Eneste, der kunde
Oplade Porten, som i første Dd
Tilslukkedes af Almagts stærke Finger,
Den Eneste, som mægter med sit Skjold
At værges os, naar Kerubimen svinger
Det hvasse Sværd og alle Hjerter grue
For Bredens Staal og Staalets blanke Lue?
Hvorledes kan en hellig Aand opfyldte
Bantrevne Slægt, som længer ei vil hylde
Ham, Anders Ypperste, Gud Faders Helligaand,
Som ene mægter ved sin stærke Haand
At reise os af Faldets dybe Grav

Dg tænke os en trofast Vandringsskib,
Saa ei vi glide paa den glatte Bue!
Nei, ret som Stormene, da med vanhellig Haand
Man Herrens Plantning ødte, Anholts Land
Forvandlede til ufrugtbar Flyvesand,
Saa have og de onde Vølvers Storme
Europa og selv Danmark ødelagt,
Da Ero og Haab, som Kærlighedens Bagt
Nedbuggedes; nu Nigerne som Huse
Paa Sand, ei længer staa, men rave kun;
Naar Havet vorer, og naar Storme susse,
Sig til en Grav oplader falske Grund,

Men gamle Jylland, kære Fosterfader!
Som Dreng du holdt mig i din stærke Haand,
Da tyktes det mig klart paa dine Læder
At end i dig var Guds og Nordens Aand:
Fra Diet lynd end det gamle Mod
Naar lange Tirren hebede dit Blod,
Dg rede var du til paa Jydeviis,
Som han din gamle Sen fra Nørreeris,
Dg mangen Gav, som Saga i sin Bog
Ksmalet har med favre, røde Stave,
At løfte Nalken over Tralleaag,
Dg holde Voldsmænd under Lugt og Ave.
De gamle Søder var endnu tilhuse
I Dont og Drif, i Klæder, Tungemaal:

Med Sølvlaaget pranged fulde Kruse,
Med Barselgildet spise du af Staal
Dit gode Bl, som i Kong Snios Dage
Du varmed dig ved aabne Skofsteens Ild
Og Lyfteklynen skinned klar og mild
Paa dine hardtab aldrig tomme Hænder,
Hver Læbheds Søn ei kunde nættet sig,
Der blev ved Ild og Noisomhed du rig,
Men aldrig saae jeg du dit Hjerte lukked
For den som under Armodis Byrde sulked,
Og Pauli Bud du fulgte veltilmode,
Med Debets Tjener deelte du det Gode.
Det gjorde Du, fordi det Gudsdomsord
Hav dig forkyndte fra den høie Stol,
Endnu for dig var Livets rette Sol;
Fordi uhyklet Herrens Naadeboed
Du agtede for Livets bedste Gilde,
At, er hos dig nu ogsaa Kanden dødt?
Er Hæderskrandsen som de lange Læder
Har giennemblomsfret, listig grøn og rød,
Nu salmet dog og visnet hen omsider?
Umuligt vist, den kunde ikke prate,
Som om den kunded var i Sydens Dale
Af Laurbærlov og farverige Blommer,
Thi den som du, var magre Hedes Søn
Kun brune Lyng og Porsen mørkegrøn.

Men blomstred derfor og ei blot en enkelt Sommer:
Den mørknedes alt under Vinterfry,
Naar Vaaren kom den lystede paa ny,
Du stolt den bar ved Dør som ved Rin,
Da Sjællands unge Diding tabte sin;
Ja til den Gud, jeg saae dig troelig dyrke,
Jeg har det Haab han dig vil unde Styrke,
Gaa Troldenid og Jettemagt til Krods
Du end en Stund dit stolte Arvegods
Kan gemme trofast i din Eggeside.
Ei nogen let skal Nøglen dig fravrifte,
Men vogt dig noie for den gamle Snog,
Der som en Pysets Engel gaaer omkring
Dg vil fordærve hele Jordens Ring,
At han dig ei den skal af Haand ubliske.

Mit Haab mig skuffer ei: i røde Sand
Et sandtru Vidnesbyrd jeg seer opskrevet,
Dg om end større ei din Krands er blevet,
Du med dit Blod den dog har lædsket saa,
At den kan freij en Torke gennemgaa.

Men hvem er det, sig lofter hif i Haab?
Udkaaret er han i Guds vise Raad,
Til os i Minde at tilbagekalde
Hvad liflig kvædes om af Nordens Skjalde;

Thi stænder han ei her foruden Skjold
Og uden Bronje, ret som Odins Valder,
Dmsuset ei af Pile eller Spyd,
Men hel omhvintet af en værre Lyd!
De fede Kugler stævne mod hans Bryst
Men deres Hvælsen herer han med Lyst,
Det inner trindt, men Helten dog ei falder,
De røde Blus sig ikkun sammenvinde
For hædrende at sraale om hans Tinde.
Nei, brette Løse! dine fule Raab
Forgæves kun du Skytterne indblæser,
Et Misfæltet dig fattes til din Daad
Og ingen Hødur ganger dig tilhaande.
End ei den sragtelige Time lod,
Som skal forkynde Norden Død,
Da Danmarks Kser skal i haablos Waande
Paa Banetuen stænde, og tilbage
Fra Hel med Klippens og med Engens Klage
Forgæves kalde ham, hvis høie Land
Sig billedlig i Helten aabenbarer:
Den rette Valdur, som ei mer nedfarer,
Men farer høit op over alle Himle,
Naar vi forglemme Hæderen i Gimsle.
Den Uheldstime kommer at for viß,
Da vi forlades af forladte Kriß,
Men sikkerlig dog Himlens høie Lorde

For Herren og hans Kraft forleber Norden.
Med stærke Lynslag rammer og udsletter
Din Slægt og dig, I Babels ende Jetter.

Dog, hvad er det? eenarmet Helten staar!
Saa løste Ruglerne dog under Stridens Bulder,
Umærkelig en Arm fra kælle Skulder!
D nei, vidunderlig den raske Sømand staar
Eenarmet kun, forbi os Herren vilde:
Hin Odins anden Søn i ham afbitte.
Da Utoens Broder, Midgarde fule Dem
Ved Apelsaad Skibbladnir vilde sluge,
Det vakre Skib, som trod sed mangen Storm,
Dg mangt et Lyn fra aabne Hienbeluge,
Saa drabelig hin Ungerfærd sin Arm
I Demens Gab indfald, som Lyr sin Haand
Nedsænkede i Fenrisulvens Strube.
Ei var tilrede smilbe Alfes Baand,
Dg Dremen sig berisneg med stolte Kov:
Den bedste Eg i Dannerkongens Skov,
Men Heltens Id ei som hans Arm en Grav
Skal finde i den fule Slanges Gab:
En af de Mindestene skal den være,
Som staae tæt og fast paa Nordens Hav,
For Vidnesbød til sene Slægt at bære
Om Kraften som i Naade Herren gav;

Her dorste Børnebørn endnu at lære,
Hvad der engang i Norden kaldtes Ære.

Hvor fødtes denne Helt? maaske
Imellem gamle Norrigs Kampesjelde;
Maaske, hvor Helta under evig Sne,
Til Trods for den og for sin høie Ælde,
Ukøinet slaar med Ungdomsild i Barmen?
Der fødtes og opfostredes jo Han
Som ligger hist ubstrakt paa Anholts Sand:
Den tække Mælked, trindt med Lig indhegnet,
Som det en tapper Jydehøvding egned,
Naar Solen kølnes og naar Havet sejser,
Naar Nattens Mørke rugen over Jord,
Da er det jo kun i det høie Nord,
De blanke Nordlys vægte end at lyse.

O, sørgeligt, at Norden ei er heel
At Lemmerne ei have fælleds Sjæl
Ja at, desvære, Nogle have ingen,
At den er fletten, som har Mod i Bringen;
Men, stolte Norig! her du dog skal lære
At Daners Mark kan anden Grode bære,
End Høre Ar, og Blomsten sin og spæd,
At end en Ager, Danmarks gamle Sæd,
Kan spire og saa dybe Rodder slaa,

At den i Stormen kan urokket staae,
Det sandt, at ret saa Skovens Ege svinde,
Mit fjeldnære en Helt med Egemors
Eg løfter kæk, men til et herligt Minde
Om soundne Old og Lyders gamle Arv
Ved Anhøfts Kyst du seer en Egebul
Som dine Graner ei kan overfjygge.

Men, kække Lyde! vil du sige mig:
Gik Fædres Gudsfrøgt og i Arv til dig?
Forloredt du uden Sul din Arm,
Og blottede du djærv din unge Varm,
Fordi, som Kristen, Trods du turde byde
Til dem der kun kan vort Paulun nebbryde,
Men ei os selv tilføie noget Meen;
Fordi du heller gik til Himmerige
Enarmet, ung, end at du vilde følge
Din Gud, din Ed, din Drot, dit Fædreland?
D tør jeg tro, at ei din egen Stærke,
Ei Lyffens Uting, sig nedfunkne Slægt,
Du stoled paa, og voved fræk at byrke;
Men at du Herrens Kraft og Herrens Varetægt
Tilregner, hvad dig undtes at bestaa,
Tilregner, hvad dig undtes at undgaa?
Er det ei saa, da prise andre Skjalde
Din Tæret høit, naar du maa staa og falde!

Jeg sukker dybt i Sind og tier kvær,
Dg hvad jeg sang om dig og om din Færd
Jeg da kun sang om dine gamle Fædre.
Som Gud ved dig i Graven vilde hæbre.

Ja, danske Sømand! som i Sund og Bælt
Saa ivrig hige efter Navnet Helt,
Jeg glædtes tit, naar ved en kæl Bedrift
J mindet mig om Træk i gamle Skrift;
Men ei min Frygt jeg eder vil forfølge!
End gånge J paa samme danske Bølge,
Dg tumle eder der saa kælt og trygt,
Som eders Fædre uden Tvivl og Frygt;
Men mon J og andægtige beskue
Fra Bølgetoppen Himlens gamle Bue
Dg mon for ham J pbygge nedknale,
Som holder den og Stormene i Haand?
Hvad heller er det kun et Eftermæle
Dg Samtids Pris hvad med hovmodig Mand
J heile til og tykkes værd at vinde?
Al, er det saa da er J kun et Minde,
Som med det Svundne hurtig vil forsvinde;
Et Kraftens Efterkin, som eders Lave Baade
Er Efterkin af Danmarks stolte Flaade,
Som troende sig lofede mod Sky
Med hoiest Mast den kælte Dragsmand,

Naar Storme reises, ei han søgte Ly
Men droges med dem paa den vilde Strand;
Ei er det saa med eders lave Baade,
Paa glatte Flade af det stille Vand
I mægte kun med dem at ro og raade,
Naar Stormen reises, maa i søge Land.

N. F. S. Grundtvig.

En Nøg, saa gloende jo siger hist af Havet;
Dg i den klarlig seer jeg Danmarks røde Flag,
Det vaier stolt paa store Heitidsdag.
Hr. Schsted har en Søn sig avled under D,
Som har det store Naar, at han skal aldrig dø.
Det svor du, Søretur, til Gud og Fædreland
Jeg har den faste Tro, at Eden vorder sand.
Den Søn har og paa danske Vægger vandret,
Skiondt han sit Navn, som Tiden har forandret.
Han først hed Lørdenskiold, han sidst hebb' Villemoes.
Et kiært Barn har mange Navne, udbrod Sand-
sigeren i glad Begeistring, da han første Gang
læste hiine deilige Linier, hvort endog det sligtigste
Die strax maa kunne gienkiænde Anholts tog et
for Gud, og Fædreland, og Dannebrog med nor-
dise Jld brændende Digter: Et kiært Barn har
mange Navne; o! thi lad os ikke tvistes om,

hvilket var det første, og hvilket det sidste; gien-
nem Aarhundreders Række skulle vi opsigte, for at
søge hint, og naar vi troe at have fundet det,
rulle Klot et nyt Forhæng tilside, og vi opbage et
ældre, et, denne Søn endnu langt tidligere har
baaret; og hvad i opsigende Linier gjælder, maa
vi i den nedsligende endnu umodsigeligere sande;
paa sit Nu maatte — for at tale med Ewald — Siæ-
len kunne holde, for at tørde sige: saa hedder
denne Søn nu! o! thi medens det Dieblis, hvort
man udsiger det, borskyver, kister denne Søn
maaftæ allerede Navn paa ny. Ligesom han, for
ikke at gaae tilbage i Hedenold, har heddet Abja-
lon, og Veber Stram, og Otto Rud, og Mag-
nus Heineson, og sierde Christian, og Kort Ad-
ler, og Niels og Just Zuul og Rabe, og Schsted,
og Gabel, og Guldensløve, og Hvibtfeldt, inden
han hedde Lørdenskiold; ligesom i vore Dage, det
Navn

Den Danske Torden lod blødt Søretur lyde
Som se forbauste Atlas gjald igjen
var Steen Bille, medens det, der
over atlantiske Bølge

blev givet fordnende Britte til eftertrykkeligt
Gienstvar var Carl Jessen; medens fra an-
den April et Chor mangestemmigt og harmonisk
som den unge Baars, gientager hver sit Navn,
og vert Dre med ustabig Lyk snart lytte til Philomele-
der i søde Klage-toner besynger den faldne Schre-
dersee, medens den muntre Lærke bærer den af
Nelson ubmærkede unge Krigers Navn høit over
Sky; medens det jublende Gienlyd kappes at
fremstynde saa mange forskellige Navne, Ris-
brigher, Laesener, Rother, Lemminger, Biller,
o. s. fr. utaatmobig over

Det aldrig aldrig nævner dog
Hver Mand i Herrefærd
Der stred som Lørdensfiold,

og tilfids kun Navnet Dannebrø og høres over
dem Alle! saaledes, hvorofte har ikke denne Søn,
saa eenarmet og værgeløs, som Britten indbildte
sig at have efterladt ham, i disse nu snart forløbne
fire Aar stiftet Navn; hvorofte har han ikke i
Gjerningen sandet hint laconiske Manddomsord:
at det forreste Sværd blev tilstrækkelig langt, naar
man kun traadde sin Fiende ret nær; hvor ofte er
det ikke til uimodsigeligt Bished sandet, hvad nys
en anden af vore fædrelandske Digtere om dette
selvsamme Hædersfærd saa stoltelig har sunget:

Den Manddom er sprunget af ældgamlet Rod,
Som Trofastheds Prover udholdte,
Hver Mand have Snille og Villiens Mod,
Som Danmarks Solrigere stolte.

og lad os da blot lægge til, at vere Landfrigere,
hvor det har gieldet have viist samme ældgamle
Manddom, og da slutte med vor Dehlenschläger i
hans delige Phœnix:

En Phœnix er vor Somands-Roes i Norden
En kampbegjærtig Gist i højen Sky,
Som naar den sønes træet at segne ned mod Jorden,
Af Urens Tid sig svinger, født paa ny.

Med K. L. Rahbek.

Trykt hos og forlagt af Andreas Seidelin.